

## หลักสูตรการทำยอดชะอมอบแห้ง จำนวน 3 ชั่วโมง

### หลักสูตรสอดคล้องกับอาชีพทั่วไป

#### ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สู่ “วิสาหกิจชุมชน : ชุมชนพึ่งตนเอง ทำได้ ขายเป็น” เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน และความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มในลักษณะวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชน ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร

การทำ ยอดชะอมอบแห้ง มีจุดเริ่มต้นจากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าและยืดอายุการเก็บรักษาของยอดชะอม ซึ่งเป็นผักพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย แต่มีลักษณะเน่าเสียง่ายและมีผลผลิตออกมากในบางช่วงฤดูกาล จึงทำให้เกษตรกรและชุมชนได้นำเทคโนโลยีการอบแห้งมาใช้ เพื่อลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวและสามารถจำหน่ายได้ตลอดทั้งปีชะอมเป็นพืชที่ปลูกได้ง่าย แรกยอดได้ต่อเนื่อง และเป็นพืชเศรษฐกิจของหลายพื้นที่ โดยเฉพาะจังหวัดพิจิตร ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการปลูกชะอมไร้หนามและสามารถเก็บยอดได้ตลอดปี หากได้รับการจัดการน้ำและการตัดแต่งที่เหมาะสม การแปรรูปยอดชะอมด้วยการอบแห้งช่วยรักษาคุณค่าทางอาหาร กลิ่น และสีของผลิตภัณฑ์ได้ดีกว่าการตากแดดในหลายกรณี อีกทั้งยังช่วยลดความชื้น ทำให้เก็บรักษาได้นาน สะดวกต่อการบรรจุ การขนส่ง และการนำไปใช้ประกอบอาหาร เช่น แกง ผัด ไข่เจียวชะอม หรือเมนูอาหารพร้อมปรุง เมื่อแช่เย็นก่อนนำไปใช้

สกร.ระดับอำเภอตะพานหิน ได้รับงบประมาณปี 2569 แผนงาน : ยุทธศาสตร์ ได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์พันธุ์พืชศาสตร์ยอดชะอมอบแห้งได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการความสะดวก รวมทั้งผู้ประกอบการร้านอาหารและตลาดออนไลน์ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวกลายเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตของเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

#### หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของผู้สูงอายุ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพทำเป็นอาชีพเสริม และสร้างรายได้จริง
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

#### จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
2. ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม

## เป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้สูงอายุ

## ระยะเวลา

|            |   |         |
|------------|---|---------|
| จำนวน      | 3 | ชั่วโมง |
| ภาคทฤษฎี   | 1 | ชั่วโมง |
| ภาคปฏิบัติ | 2 | ชั่วโมง |

โครงสร้างหลักสูตร

| ที่ | เรื่อง                                                    | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                               | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                               | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                      | จำนวนชั่วโมง |           |
|-----|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------|
|     |                                                           |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ทฤษฎี        | ปฏิบัติ   |
| 1   | ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ การทำยอดชะอมอบแห้ง | 1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์พืชศาสตร์ในท้องถิ่น<br>2. เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้<br>3. เพื่อนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม | 1. ประวัติความเป็นมาของการทำยอดชะอมอบแห้ง                                                                                                                                                                                             | 1. วิทยากรให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน<br>2. วิทยากรแจกใบความรู้<br>3. วิทยากรบรรยายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำยอดชะอมอบแห้ง                                                                                                                                                                            | 30 นาที      |           |
| 2   | ทักษะการทำยอดชะอมอบแห้งและการฝึกปฏิบัติ                   | 1. สามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำยอดชะอมอบแห้ง<br>2. การจำหน่าย                                                                                       | 1. ขั้นตอนการทำยอดชะอมอบแห้ง<br>- การเตรียมวัตถุดิบ<br>- ส่วนผสม<br>- วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้<br>- ขั้นตอนการทำยอดชะอมอบแห้ง<br>- การบรรจุภัณฑ์ที่ใส่เพื่อให้สะอาด สะดวกสวยงาม<br>- การเก็บรักษา<br>- การคำนวณต้นทุน<br>- การกำหนดราคาขาย | 1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำยอดชะอมอบแห้ง การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย<br>2. การเลือกวัตถุดิบและส่วนผสมการทำยอดชะอมอบแห้ง<br>3. วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำยอดชะอมอบแห้ง<br>4. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำแนะนำ<br>5. การคำนวณต้นทุน/ราคา/การขาย |              | 2 ชั่วโมง |

| ที่ | เรื่อง                                                       | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                | เนื้อหา                                                                                                       | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                          | จำนวนชั่วโมง |         |
|-----|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------|
|     |                                                              |                                                                                      |                                                                                                               |                                                                                                                                                  | ทฤษฎี        | ปฏิบัติ |
|     | การติดตามและประเมินผล<br>การฝึกทักษะในการทำยอด<br>ชะอมอบแห้ง | 1. ติดตามผู้รับ<br>การอบรม<br>สามารถนำความรู้<br>ไปประยุกต์ใช้ใน<br>ชีวิตประจำวันได้ | 1. ความรู้ความ<br>เข้าใจในเนื้อหา<br>สาระ<br>2. ทักษะการ<br>ปฏิบัติ<br>3. คุณภาพของ<br>ผลงาน/ผลการ<br>ปฏิบัติ | 1. ผู้เรียนสามารถ<br>มีผลงานที่ปฏิบัติ<br>2. ผู้เรียนทำ<br>ทดสอบความรู้<br>หลังเรียน<br>3. วิทยากรให้<br>ผู้เรียนทำแบบ<br>ประเมินความพึง<br>พอใจ | 30<br>นาที   |         |

## **สื่อการเรียนรู้**

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การทำยอดชะอมอบแห้ง
2. แหล่งเรียนรู้ / อินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

## **การวัดผลประเมินผล**

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระในการปฏิบัติ
2. ทักษะการปฏิบัติ
3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ
4. แบบประเมินความพึงพอใจ
5. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน

## **เกณฑ์การจบหลักสูตร**

1. มีเวลาอบรมและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

**รายละเอียดการดำเนินโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน**  
**ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร**

แบบ พต.5

**1. ชื่อโครงการ การทำยอดชะอมอบแห้ง**

**2. ความสอดคล้องกับนโยบาย**

**จุดเน้นการดำเนินงาน ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569**

**1. พลิกโฉมระบบการเรียนรู้สู่ความยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ**

1.1 ยกระดับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และทักษะที่จำเป็น สร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและไร้รอยต่อ

1.2 ขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) และกลไกการเทียบโอนผลการเรียนรู้ (หน่วยกิต ความรู้และประสบการณ์) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียน และยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพจริง)

**2. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน**

2.1 ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ และความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

2.2 ส่งเสริมแนวทาง “Learn to Earn” ควบคู่กับการ Upskill / Reskill / Newskill เพื่อให้ผู้เรียนสร้างรายได้ทั้งในระหว่างเรียนและหลังจบการศึกษา

2.3 ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจชุมชน และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่า

2.4 พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเอง และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

**6. ขยายโอกาสการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย**

6.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัย และการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ ผ่านพื้นที่กิจกรรมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งระหว่างคนต่างวัย

**ภารกิจสำคัญ**

**2. Caree Plus : “เติมเต็มทักษะ สร้างโอกาสอาชีพ”** ร่วมมือกับภาคเอกชนออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการตลาดแรงงานจริง เช่น ดิจิทัล ช่างเทคนิค อาหาร การดูแลผู้สูงอายุ โดยภาคเอกชนร่วมสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและวิทยากร รวมทั้งฝึกอบรมตามหลักสูตรคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด

**3. ระบบเชื่อมโยงการเรียนรู้ 3 รูปแบบ** มุ่งพัฒนากลไกการเทียบเคียงและเทียบโอนผลการเรียนรู้ เชื่อมโยงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สามารถสะสมในระบบธนาคารหน่วยกิตแบบไร้รอยต่อ นำไปสู่การยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

**3. หลักการและเหตุผล**

ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน การสร้างทักษะอาชีพที่สามารถเริ่มต้นได้ง่าย ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และมีตลาดรองรับที่แน่นอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับทักษะ

(Upskill) และการสร้างทักษะใหม่ (Reskill) ให้แก่ประชาชนตามนโยบาย “Learn to Earn” ซึ่งเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยทั่วไป สู่การเรียนรู้ที่จับต้องได้และเปลี่ยนเป็นรายได้ในทันที

"อาชีพการทำยอดชะอมอบแห้ง" เป็นอาชีพเสริม และหลักสูตรสร้างรายได้ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในชุมชน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะ และสามารถทำเป็นงานอดิเรกในเวลาว่าง หรือต่อยอดอาชีพเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และการสร้างอาชีพให้กับครอบครัว

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพที่มั่นคง และพึ่งพาตนเองได้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพการทำยอดชะอมอบแห้ง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเกิดทักษะที่ได้มาตรฐาน และสร้างรายได้เสริมหรือการสร้างอาชีพเป็นหลักให้แก่วรรณกรได้อย่างยั่งยืน

#### 4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอาชีพนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
2. เพื่อผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอาชีพมีทักษะและสามารถนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อการสร้างรายได้และการสร้างอาชีพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

## 5. เป้าหมาย

ผู้เรียน จำนวน 6 คน

## 6. วิธีดำเนินการ

| กิจกรรมหลัก                                                                                                                                | วัตถุประสงค์                                                                                                                                                                                                                                                                             | กลุ่มเป้าหมาย      | เป้าหมาย      | พื้นที่<br>ดำเนินการ                                                                        | ระยะเวลา          | งบประมาณ       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------|
| 1. ขึ้นเตรียมการ<br>(วางแผนและ<br>ประชาสัมพันธ์)<br>2. ขึ้นดำเนินการอบรม<br>(ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ)<br>3. ขึ้นติดตามและ<br>สรุปผล (ประเมินผล) | 1 .เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ<br>นำความรู้ไปประกอบอาชีพ<br>เพื่อสร้างรายได้<br>2. เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพมี<br>ทักษะและสามารถนำความรู้<br>ไปต่อยอดอาชีพเพื่อการสร้าง<br>รายได้และการสร้างอาชีพ<br>3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ<br>ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตาม<br>ลักษณะของหลักสูตรได้ | ประชาชนที่<br>สนใจ | จำนวน<br>6 คน | ศกร.ระดับ<br>ตำบลไผ่หลวง<br>หมู่ที่ 2<br>ตำบลไผ่หลวง<br>อำเภอตะพาน<br>หิน จังหวัด<br>พิจิตร | 5 สิงหาคม<br>2569 | 2,300.-<br>บาท |

## 7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

- |                    |                             |                    |
|--------------------|-----------------------------|--------------------|
| 1 ค่าตอบแทนวิทยากร | จำนวน 3 ชม. x ชม.ละ 200 บาท | เป็นเงิน 600 บาท   |
| 2 ค่าวัสดุฝึกอบรม  |                             | เป็นเงิน 1,700 บาท |

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,300 บาท (สองพันสามร้อยบาทถ้วน)

## 8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

| กิจกรรมหลัก                                  | ไตรมาส 1<br>(ต.ค. – ธ.ค. 68) | ไตรมาส 2<br>(ม.ค. – มี.ค. 69) | ไตรมาส 3<br>(เม.ย. – มิ.ย. 69) | ไตรมาส 4<br>(ก.ค. – ก.ย. 69) |
|----------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| โครงการพัฒนาอาชีพชุมชน<br>การทำยอดชะอมอบแห้ง | -                            | -                             | 2,300.-                        | -                            |

## 9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- |                                     |                                                       |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| 1. นางสาวเบญญาภา เรืองเดช           | ครูศูนย์การเรียนรู้                                   |
| 2. ว่าที่ ร.ต.หญิง รัชฎาภรณ์ เมฆอ่ำ | หัวหน้างานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง               |
| 3. ว่าที่ ร.ต.หญิง รัชฎาภรณ์ เมฆอ่ำ | หัวหน้างานแผนงานและโครงการ                            |
| 4. นางสาวนลิษา สอาดพันธุ์           | หัวหน้ากลุ่มจัดการเรียนรู้                            |
| 5. นายเกรียงไกร ทองศักดิ์           | ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน |

## 10. เครือข่าย

- ผู้นำชุมชน
- ปราชญ์ชาวบ้าน

## 11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- โครงการการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- โครงการการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- โครงการการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
- โครงการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

## 12. ผลลัพธ์

ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทำยอดชะอมอบแห้ง และการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ ทำให้เกิดทักษะในการทำยอดชะอมอบแห้งและนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

## 13. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

### 13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการ
- จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการที่ผ่านกระบวนการตามหลักสูตร

### 13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

- ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการที่มีคะแนน Post- test สูงกว่า Pre-test
- ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการสามารถลงมือปฏิบัติจริงตามหลักสูตรได้
- ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการอบรม สามารถนำความรู้ไปใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

#### 14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

1. แบบทดสอบความรู้ ก่อนอบรม / หลังอบรม
2. แบบประเมินความพึงพอใจ แบบ พต.12
3. แบบนิเทศ แบบ พต.11
4. แบบติดตามผู้ผ่านการฝึกอบรมหลังจบหลักสูตร แบบ พต. 20

ณ ศก.ระดับตำบลไผ่หลวง หมู่ที่ 2 ตำบลไผ่หลวง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

หมายเหตุ:กำหนดการนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม